Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnalle

Gramex ry:n asiantuntijalausunto koskien E 13/2016 vp valtioneuvoston selvitystä: Komission julkinen kuuleminen, EU:n teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntökehys.

Gramex kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja tutustuttuaan valtioneuvoston selvitykseen, haluaa saattaa eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan tietoon seuraavaa:

Pääkohdat

1. Laittoman tarjonnan tehokas torjuminen on välttämätön edellytys toimivien markkinoiden kasvulle ja kehittymiselle.

2. Komission ns. ”follow the money” - lähestymistapa on erittäin kannatettava.

3. Tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa EU:n sisämarkkinoilla tulee tehostaa mahdollistamalla kieltotuomiot kaikenlaisia välittäjiä kohtaan ja tuomioiden rajat ylittävä täytäntöönpano.

4. Sähkökauppadirektiivin vastuuvapauslausekkeita tulee täsmentää.

Tarkemmat perustelut

1. Laittoman tarjonnan torjuminen ja toimivat markkinat

   Piratismi on suuri este digitaalisen sisämarkkinan kehittymiselle. Laittoman tarjonnan tehokas torjuminen on välttämätön edellytys toimivien markkinoiden kasvulle ja kehittymiselle. Laillisten palveluiden kehittyminen ja tarjonnan lisääntyminen edellyttää tehokkaita keinoja puuttua sellaisten palveluiden toimintaan, jotka jättävät lakisääteiset velvoitteensa hoitamatta.

   Laittoman tarjonnan vähentämiseksi sisämarkkinoille tarvitaan tehokas ja tasapainoinen siviilioikeudellinen valvontajärjestelmä. Valvontajärjestelmän on mahdollistettava valtioiden rajat ylittävä puuttuminen oikeudenloukkauksiin, eikä puuttumisesta saa muodostua kohtuuttomia kuluja oikeudenhaltijalle.

2. Ns ”follow the money” - lähestymistapa

   Komission tavoitteena on lisätä kasvua ja liiketoimintamahdollisuuksia digitaalisilla sisämarkkinoilla ja se on 6.5.2015 antamassaan tiedonannossa sitoutunut toteuttamaan kohdistettuja toimenpiteitä rajat ylittävän digitaalisen talouden edistämiseksi. Yksi näistä toimenpiteistä on teollis- ja tekijänoikeuden täytäntöönpanon modernisoiminen keskittyen kaupallisessa laajuudessa tapahtuvaan toimintaan (ns. ”follow the money” – lähestymistapa) ja sen rajat ylittävä soveltaminen.

   Teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaajien tulovirtoihin puuttuminen on tehokas keino tehdä toiminnasta taloudellisesti vähemmän houkuttelevaa ja pienentää laittomasti toimivien palvelujen ylläpitämisestä saatavia tuloja. Gramex pitää tätä erittäin kannatettavana lähestymistapana.

3. Täytäntöönpanon tehostaminen sisämarkkinoilla

   Nykyään oikeudenhaltijat joutuvat hakemaan samaa piraattipalvelua koskien kussakin jäsenmaassa erikseen palvelua koskevat kieltotuomiot. Tämä aiheuttaa merkittäviä kustannuksia oikeudenhaltijoille ja tehottomuutta luovien sisältöjen suojaamiselle sisämarkkinoilla sekä kuormittaa tarpeettomasti myös oikeuslaitosta.

   Tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa sisämarkkinoilla tulee tehostaa siten, että EU-lainsäädäntö mahdollistaisi rajat ylittävät kieltotuomiot, joiden perusteella yhdessä jäsenvaltiossa annettu

Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys **GRAMEX ry,** kotipaikka Helsinki, Y-tunnus 0201196-9
Pieni Roobertinkatu 16, 00120 Helsinki, Puh. (09) 680 3400, fax (09) 6803 4010, www.gramex.fi

tuomio olisi täytäntöönpantavissa myös muissa jäsenvaltioissa.

Tulee myös varmistaa, että kieltotuomiot ovat mahdollisia kaiken tyyppisiä välittäjiä vastaan, kuten esimerkiksi mainosvälittäjiä ja maksuvälinevälittäjiä, jotka mahdollistavat laittomien palveluiden ansaintalogiikan. Tämä tukee myös komission omaksumaa ns. ”follow the money” –lähestymistapaa.

4. Sähkökauppadirektiivin vastuuvapauslausekkeita tulee täsmentää siten, että palveluntarjoajilla on selkeä toimintavelvoite oman toimintansa puitteissa. Vastuuvapauden vastapainona on huolellisuusvelvoite, mikä pitää sisällään velvollisuuden osallistua oikeudenloukkausten ehkäisemiseen.

   Nykyinen malli, jossa oikeudenhaltijoiden alasottoilmoitusten perusteella poistetut sisällöt palaavat palveluihin jopa minuuttien sisällä on toimimaton. Gramexin näkemyksen mukaan nykyinen ilmoitusmenettely (notice and take down) ei ole riittävän tehokas ja toiminnon tulisi olla luonteeltaan pysyvämpi (notice and stay down).

Helsingissä maaliskuun 29. päivänä 2016

Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys GRAMEX ry

Ilmo Laevuo
toimitusjohtaja